

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU
Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETNO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), AUGUST 29, 1951

STEVILKA (NUMBER) 169

NOV GROB



JACK SELAN

Včeraj ob 7. uri je preminil Jack Selan, bivajoč v Bedford, O., star 81 let. Doma je bil iz Crne vasi pri Ljubljani. Žena mu je umrla pred 30 leti.

Tukaj zapušča dva sinova, Louis in Franka, hčer Mrs. Angela Margers, dve vnukinji in eno pravnukinja ter sestro Mrs. Mary Urek na 19105 St. Clair Ave. Čas pogreba bomo poročali jutri.

Vožnja v Barberton

Opozorja se vse, ki se namaravajo pridružiti pvcem Slovana in Adrije, ko gredo v nedeljo pooldne v Barberton, O., da se gotovo zglašijo pri Mrs. Zigman v klubovih prostorij AJC na Recher Ave. Pevci so najeli bus, s katerim se bodo tja skupno potrili, in vabijo prijatelje, da se jim pridružijo, morajo pa vedeni v naprej za koliko oseb naročiti.

Johnston
napoveduje
inflacijo

NEW YORK, 28. avgusta — Na 52. kongresu veteranov je govoril tudi direktor za gospodarsko stabilizacijo Johnston, ki je napovedal, da je pričakovati v predstoječi zimi porast inflacije, ko se bodo stroški preživiljavaj zopet dvignili.

Zaposlitve bo ostala na višini. Mnogo materiala bo odtegnjenega civilnemu življenju, ker ga rabi narodna obramba. Johnston računa, da bo dvig inflacije stal ameriškega državljana nadaljnih \$20,000,000,000.

Gostilna oropana

Zadnji četrtek popoldne so štirje oboroženi roparji vstopili v gostilno Matt Bar na 17220 St. Clair Ave., katero vodita Matt in Katrina Lučič. Roparji so si odgnali Mrs. Lučič, ki se je tedaj nahajala za baro, in kak ducat posetnikov v klet, nato pa začeli brskati za denarjem. Iz registra so vzelj \$75, ko je vstopil Mr. Lučič, ki se je vračal iz trgovine. Takoj so planili nanj, da jim naj izroči denar, kajti njegova žena se ni ozirala na njih grožnje ter jim ni hotela povedati kje je denar. Ker jim tudi Mr. Lučič ni denarja izročil, so ga pretepli, nato pa zberejli. V neglici, da pobegnejo, so prezeli znatno vsoto denarja, ki ga je imel Lučič skritega v srajce, iz katere je padel, ko so ga suvali. Kot poroča policija, sta bila dva izmed njih že prijeti.

Vse zavisi od
komunistov

TOKIO, 28. avgusta — Vrhovni zavezniški poveljnik gen. Ridgway je naglasil, da o vprašanjih ali nadaljnji razgovori za premirje ali pa splošna otvoritev sovražnosti morajo odločati sedaj komunisti. General Ridgway je odklonil ponovno preiskavo o dotičnem spornem bombardiranju v okolici mesta Kaesonga.

Eisenhower veruje v federacijo zapadne Evrope z Nemčijo

WASHINGTON, 28. avgusta — Podobor senatnega odbora za zunanje zadeve je izdal svoje poročilo, v katerem obravnava vprašanje oborožitve in obrambe zapadne Evrope, in navaja svoje razgovore posameznih članov z generalom Eisenhowerjem, ki se je izjavil za ameriško pomoč in za zblženje med Francijo in Nemčijo ter za federalno zvezo zapadne Evrope.

"Jaz sem trdno prepričan, da boste Francija in Nemčija nadaljevali začeto pot medsebojnega zblževanja. Čutim, da nekateri od mojih sodelavcev misijo, da nisem pri pravi pameti; toda moje mišljenje je, da je združena zapadna Evropa ključ v svetovnemu problemu. In če morete pripometi k temu cilju z evropsko armado, sem pripravljen prispevati k temu cilju svoj delež."

Osebno sem prepričan, da bi marsikatero sporno vprašanje izginilo, če bi se vsa zapadna Evropa združila v federalno zvezo. V to verujem tako trdno, da ne morem videti resnične varnosti Združenih držav, britanskega imperija, kakor tudi ostalih držav na zemeljski obli, dokler se ta cilj zapadne evropske federalne zveze ne doseže."

Vkljub bridkim spominom na preteklost, je beležiti nekaj korakov v zblževanju med Nemci in Francozi. Predvsem doseženi sporazum o skupnem upravljanju zapadno evropskega premočga in jekla. Teoretično so vsakovrstne mešane komisije sprejete vrsto važnih sklepov in priporedi na svoje vlade, ki gredo za zblževanje. Da bi se ti sklepi praktično izvršili, bi bilo potrebno, da jih osvojijo odgovorne vlade kot svoj delovni program. V listu smo razpravljali o Churchillovem predlogu o zblževanju med Francijo in Nemčijo, katero zblževanje je tudi po mnenju Churchilla ključ evropske varnosti in učinkovite obrambe. Če naj pride do resnične sprave med Francozi in Nemci, bi to pomenilo izbranje stoletne zgodovine narodnega nasprotstva, da ne rečemo sovraštva med obema narodoma. Kdo bo uspel v tej nalogi, če bo uspel, je za Evropo in za svet največja uganka.)

Amerika naj se ne vmešava v Iran

LONDON, 28. avgusta — Ko je dosegla iz Amerike privata vest, da bi pomagalo k rešitvi anglo - iranskega petrolejskega spora imenovanje Amerikanca, ki bi vodil rafinerije v Abadanu, so britanski krogi to misel gladko odklonili.

Iz Irana se poroča, da so Iranci širili glasove, da so v perzijskem zalivu tri britanske ladje, ki imajo na krovu tanke in čete. Čete in tanki, da so se začeli izkrcavati v temi.

Dasi je imela britanska vlada izredne sestanke, katerim je prisostvoval tudi poslanik Harriman, je anglo-iranski petrolejski spor še vedno v slepi ulici.

Iz ameriških krogov se doznavava, da je vest o ameriškem upravljanju rafinerije v Abadanu privavnega in ne uradnega značaja.

Dobili dobitke

Na pikniku Sansa prošlo nedeljo je društvo Naprej št. 5 SNPJ dobilo prvi dobitek v obliki lepe zapestne ure, slike-delo umetnika Gregorija Peruška pa je dobitila Sylvia Stephan iz 1103 Gordon Rd.

DVE SLIKI V ZVEZI S KOREJO

Indianapolis, 28. avgusta — 16-letna Patricia Francis si je pogurala kroglo v glavo, potem ko je prejela vest, da je njen fant Roy Lovell padel na Koreji 23. junija.

Pred samomorom je napisala na kos papirja, katerega je pustila zraven telefona, ime svojega fanta in dan njegove smrti. Ničesar drugega.

Njen adoptivni oče ima stanovanje in pogrebni zavod v istem poslopju. Za prenos trupa samomorilke v mrtvašnico ni bilodaleč.

NA DOPUSTU, PA NE NAJDE DRUŽINE

Albany, N. J., 28. avgusta — Mornar Charles D. Rickert, ki služi v mornarici na Pacifiku, je zapustil doma ženo in 4 otroke. V mornarico je odšel lanskoga septembra. Ker ni imel nobene vesti o ženi in o družini že tri mesece, je dobil dopust, da doma ugotovi, kaj je na stvari. Na bivšem domu ni najdel nobenega. Sosedje so dejali, da se je družina preselila v Nassau, kjer je tudi ni našel. Povedala mu so, da se je družina odselila tudi od tam, ne da bi povedala kam da gre.

Cene klavne živine se lahko zvišajo

Ker so se zvišale železniške prevozne tarife je voda dovolila povisanje cen klavni živini. Povisanje mesu na debelo pa naj se nanaša avtomatično na cene mesu na drobno.

Predvideva se, da bo šlo povisanje cen pri klavni živini od 5 do 15 centov na 100 funтов in da bo šla cena pri mesu na debelo navzgor od 10 do 30 centov pri 100 funtih.

Železniške pristojbine za tovorno blago so se zvišale z današnjim dnem 6% na jugu in na zapadu ter 9% v vzhodni Ameriki.

Urad za kontrolo cen je dal napovedal številne izpremembe v nadzorstvu cen. Različni faktorji, predvsem povisanje železniških tarifov, so vplivali na to, da je pregledati politiko kontrole mesa na splošno.

Na obisku

Na obisk iz New Yorka bosta prišla Mr. in Mrs. Jan Edmond, zet in hči poznanji Mr. in Mrs. Anton Susek na 15900 Holmes Ave. Dobrodošla!

Poroka

V soboto, 1. septembra se bo sta poročila v cerkvi sv. Vida Miss Rose Jamnik, hčerka Mrs. Louise Jamnik iz 6205 Edna Ave., in Mr. John Tomšič iz E. 160 St. Poroka bo ob 10. uri zjutraj. Poročna slavnost se vrši zvečer v Slov. domu na Holmes Ave. Mlademu paru čestitamo in mu želimo vse najboljše v zakonskem življenju!

Seja premeščena

Članstvu društva Nanos št. 264 SNPJ se sporoča, da se bo prihodnja redna seja vršila v nedeljo, 2. septembra, namesto v nedeljo, 9. septembra, to pa radi tega, ker bo povsod društvo Triglav imelo svoj piknik na 9. septembra. Prositi se članstvo, da to upošteva in da gotovo pride na sejo v nedeljo, 2. septembra.

Vile rojenice



Vile rojenice so se zglasile 28. julija pri družini Mr. in Mrs. Joe in Arlene Creasman v Brooklyn Heights, O., in jima pustile v spomin krepkega sinčka-prvorojenca, kateremu so dali ime Alan Richard. Mlada mamica je hči poznanji Mr. in Mrs. Paul Oblak (športni direktor pri SDZ) ki sta postala sedaj prvi starci oče in stara mama, srečni oče je pa uposlen pri Cleveland Pressu. S tem dogodom pa je postala poznana Mrs. Mary Oblak iz 4412 Bradley Rd. prvič pra-stara mama. Čestitamo!

Jugoslovani obtožujejo Ruse; Beograd je kos ruski propagandi

MALIKOVANJE VODJE STALINA JE ENAKO CARSKI TIRANI

Clevelandski Plain Dealer nadaljuje s poročili iz Jugoslavije. Iz teh poročil se posname, da je Jugoslavija v odprttem boju z Moskvo in ji vrača milo za drago. Odnošaji med Beogradom in Moskvo so evropsko, pa tudi svetovno važni. Posebni odposlanec Trumana, Marriman, je na poti iz Irana v London obiskal Tita, imel z njim dolg razgovor in nato v Parizu dovolil posebni razgovor zastopniku časopisne agencije ravno o problemih Jugoslavije.

Iz poročil in vtisov kako so določili tuji Jugoslaviji v njeni odnosih do Moskve povzameamo:

Jugoslovanska izjava o neodvisnosti od Stalinove diktature in sprejem pomoči od zapadnega sveta ni imeli za posledico, da bi bila država pogoljnena po "velikem kapitalističnem volku," kot so to napovedali Rusi. "Pojdi in tudi ti tako storil," so navedovali Jugoslovani drugim ruskim satelitom.

Sovjetska zveza je izdala pravilo tradicije Marxa in Engelsa, oponala narode svobode, in jih za to ni dala nobenega nadomestitila. Jugoslavija nudi lahko dočak kako postopajo Rusi. Jugoslavija nudi dokaze o surovi kolonialni in imperialistični politiki, ki se ponavljajo povsod, kar boste vi naivneži. Kar Stalin reče je sveto. Tudi če gre Rusi v inostranstvo in vidi, da mu nasprotiva dejstva naravnosti bodo v obrazu, jih še vedno razlagata tako, kakor naj bi jih razgalal Stalin. Rusko oboževanje Stalina smatrajo Jugoslovani za "opičje posnemanje absolutnega monarha."

Rusi misljijo, da so nezmotljivi, najbolj modri, vsevedni, vse-mogočni in Stalin je ravno takож težev tega sistema ko so ostali. (Poleti leta 1944. je sklenil Fito s Stalim pogodbo, da bodo ruske čete prestopile jugoslovansko mejo. Po tem dogovoru naj bi ostala civilna uprava Jugoslavije za časa vojnih operacij v rokah Tita, vojaško poveljstvo pa so si pridržali Rusi. Sovjeti, kakor se imenuje gori imenovana komisija 3.000 članov, so ostali v Jugoslaviji do preloma med Titom in Stalnom. Iz te dobe je bilo mnogo poročil, ko je prišlo med Jugoslovani in Rusi in samo do nesoglasij, ampak tudi do pretepor. Ko se je poleti leta 1945 odkril spomenik rdeči armadi v Murski Soboti v Prekmurju, je bilo jugoslovanskega zanimanja tako med gradnjo spomenika, kakor pri neposrednjih pripravah za proslavo tako malo, da je smatrala ruska delegacija za potreben, da naj intervenerira pri slovenskih oblasteh, naj razgibajo ljudstvo, da bo imelo malo več interesa za Rusijo, rdečo vojsko in za proslavo.)

Jugoslovani so v propagandi aktivni

Jugoslovani imajo za vsake sovjetskega satelitsko državo izpod nacistične in fašistične okupacije označevali kot protostrelki, ker da imajo Jugoslovani to osvoboditev pripisati v prvi vrsti ruski rdeči armadi. Jugoslovani da se imajo zahvaliti Rusom za vse, kar so dosegli. To očitanje od strani Rusov je v Jugoslovenih podčigalo narodno sovraščvo do Sovjetske zveze.

Jugoslovani so v propagandi aktivni

Jugoslovani imajo za vsake sovjetskega satelitsko državo izpod nacistične in fašistične okupacije označevali kot protostrelki, ker da imajo Jugoslovani to osvoboditev pripisati v prvi vrsti ruski rdeči armadi. Jugoslovani da se imajo zahvaliti Rusom za vse, kar so dosegli. To očitanje od strani Rusov je v Jugoslovenih podčigalo narodno sovraščvo do Sovjetske zveze.

Rusi misljijo, da so nezmotljivi, najbolj modri, vsevedni, vse-mogočni in Stalin je ravno takож težev tega sistema ko so ostali.

(Poleti leta 1944. je sklenil Fito s Stalim pogodbo, da bodo ruske čete prestopile jugoslovansko mejo. Po tem dogovoru naj bi ostala civilna uprava Jugoslavije za časa vojnih operacij v rokah Tita, vojaško poveljstvo pa so si pridržali Rusi. Sovjeti, kakor se imenuje gori imenovana komisija 3.000 članov, so ostali v Jugoslaviji do preloma med Titom in Stalnom. Iz te dobe je bilo mnogo poročil, ko je prišlo med Jugoslovani in Rusi in samo do nesoglasij, ampak tudi do pretepor. Ko se je poleti leta 1945 odkril spomenik rdeči armadi v Murski Soboti v Prekmurju, je bilo jugoslovanskega zanimanja tako med gradnjo spomenika, kakor pri neposrednjih pripravah za proslavo tako malo, da je smatrala ruska delegacija za potreben, da naj intervenerira pri slovenskih oblasteh, naj razgibajo ljudstvo, da bo imelo malo več interesa za Rusijo, rdečo vojsko in za proslavo.)

Zenski odsek SNPJ

Jutri, v četrtek zvečer ob osmih se vrši seja Zenskega odseka farme SNPJ v Slovenskem domu na Waterloo Rd. Vabi se vse članice, da se gotovo udeležejo, ker je zelo veliko važnih stvari za rešiti v zvezi z Dnevnim SNPJ, ki se vrši v soboto, nedeljo in ponedeljek.

Iz bolnišnice

Iz Polyclinic bolnišnice se je povrnjal na svoj dom Mr. Frank Tratnik iz 6500 Bonna Ave., ki je še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Zahvaljuje se vsem za obiske in voščilne kartice. Prijatelji ga sedaj lahko obiščijo na domu.

"ENAKOPRavnost"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNIN)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$3.50
For Six Months—(Za šest mesecov) 5.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.50

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 6.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

BALKANSKA FEDERACIJA?

(2)

Ideja o narodni osamosvojivitvi in ideja, da naj se če le mogoče krije ideja narodnosti z idejo države, je na splošno v Evropi mladega porekla. Obstaja pribito dejstvo, da je ameriška deklaracija o neodvisnosti iz leta 1776 imela ogromen vpliv, ne samo na takratne kolonialne narode južne Amerike, marveč tudi na evropske. Zadnje stoletje je značilno za Evropo predvsem v tem smislu, da so se narodi probudili, zavedli samega sebe in da se je v njih spodela misel o lastnem upravljanju svojih javnih zadev. V kolikor je šlo za raztresene ude do tedaj pod tujim gospodstvom, ti naj se zborejo skupaj; to je bil pred vsem slučaj Italije. V koliko je šlo za suženjstvo pod tujim gospodstvom, naj se to odvrže in naj zadiha narodna svoboda. To je veljalo predvsem za balkanske narode. V kolikor naj se zaveda vsak posamezni narod, da je enakovreden v družbi z ostalimi in s popolno naravno pravico terja med njimi za sebe svoj prostor na soncu, je bila vugled zgodovinska tvorba, ki smo jo imenovali avstroogrško monarhijo. V kolikor se je ideja narodnosti razbohotila v idejo, da je nekdo več kot drugi, da torej ta "več" mora gospodovati nad drugim, so bili vugled Nemci in so si sestavili temu primerno himno, kakrsne nima noben drug narod: Nemčija, Nemčija nad vse!

Preidmo socialna, verska in kulturna vprašanja. Omejimo se zgolj na državno politična, kakor jih gleda, oziroma naj jih gleda Amerikanec. Amerikanec ve že iz lastne zgodovine, da je bilo vprašanje njegovega "Severa" in "Juga," vprašanje črncev, vprašanje kompetence zvezne in posameznih držav vzrok, da je prišlo pred kratkim stoljetjem do silno krvave bratomorne vojne v Ameriki. Ko gleda Amerikanec s te plati človeškega političnega življenja na Evropo, bo lahko razumel vojne v Evropi, namreč vojne kot take. Bile so številne. V zadnjem času predvsem med Germani, pravzaprav Nemci in Francozi ter Slovani, v kakršnikoli obliki. Toda Amerikanec ne bo razumel, zakaj bi to stanje moralno trajati večno oziroma trajno in zakaj se mu ne napravi enkrat konec kakor je bil to slučaj v Ameriki.

Ideja zveznih držav Evrope, ali združene Evrope ali kakršnakoli firma se je že rabila za to stremljene, je posebno vzplamela po prvi svetovni vojni. Morije na bojnih poljanah, jer so padali milijoni in milijoni, so trkale na vprašanje vesti premogih Evropejcev. Započela se je misel o "Panevropi," ki je dobila mnogo pristašev v intelektualnih plasteh evropskih narodov. Njen formalni vodja, če ne započetnik, je bil Nemec grof Kudenhove Calergi, glasilo gibanju je bila "Panevropa." Zares odlični članki, zares vsestranska utemeljenost je dihala iz njih. Toda praktično vzeto?

Znani francoski zunanjji minister Aristide Briand je bil v dobi svojega povojnega ministrovanja imenovan na ravnost diplomatski angel miru, ki naj prinese harmonijo v razravljana evropska srca. Tudi Aristide Brijan ni odklonil ideje "Panevrope" in jo celo zagovarjal, seveda s praktičnega vidika, gledajoč vedno in predvsem na—varnost Francije, katero naj čuva v brani združena Evropa pred morebitnimi nemškimi navalji, v kolikor bi bila sama za to prešibka. Do nastopa raznih diktatorskih režimov se je skoraj vsak uradni zunanjji minister zavzel za idejo "Panevrope." Z nastopom diktature v evropskih državah, beseda "Panevropa" ni več zvenela niti ne blagoglasno, marveč je kratkomalo utihnila.

Druga svetovna vojna je dokazala, da ta ideja v Evropi sami ni pognala nikakih, kaj šele globokih korenin. Zopet pa je vstal po tej novi vojni glasnik združene Evrope, to pot britanski imperialist Winston Churchill. Predlagal je zblizjanje in čim ožje združitev med Francijo in Nemčijo, preko tega mostu pa združevanje ostalih delov Evrope. Včasih se je reklo, da so dobe človeške bede in razdejanj dovedle do nekega notranjega samopremišljevanja, ko naj se vzbudi duhovni človek in naj premišljuje nekako idealistično o duhovnosti sveta. Napoleonske vojne so rodile francoski romantizem na celu z Viktorjem Hugojem. Je-li druga svetovna vojna rodila v Winstonu Churchillu angleškega romantika?

Ko je državnik velikega kalibra, Britanec Winston Churchill, zagovarjal idejo združene Evrope, predvsem pa zblizjanje med Francijo in Nemčijo, je imel zviti diplomat pred očmi ožje interese britanskega imperija, ki bo varnejši če bo varno tudi drugod.

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

SPORED SLAVJA NARODNEGA DNEVA SNPJ

CLEVELAND, O.—Kakor je že bilo poročano, se vrši narodni dan SNPJ dne 1., 2. in 3. septembra 1951, v Cleveland, Ohio. Glavni stan direkcije in za informacije po Slovenski narodni dom, 6409 St. Clair Ave., soba štev. 2, tridnevna razstava ročnih del mladinskih krožkov pa bo v sobi štev. 1 SND.

Vsopred bo slediči:

Sobota, 1. septembra:

Tekma balincarjev na igrišču Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Tekma žogarskih edinic na Glenview igrišču na 110. cesti ob 1.00 pop. Igranje golfa na Lost Nation igrišču v Willoughby, Ohio ob 12. opoldne. Konferenca direktorjev mladinskih krožkov v SND ob 9. zjutraj. Razstava ročnih del mladinskih krožkov ob 10. zjutraj. Zvečer ples v obeh dvoranah SND na St. Clair Ave., v auditoriju, igranje Eddy Habatov orkester, v spodnjem dvorani na Stanley Mausarja. Začetek plesa ob 8. uri zvečer. Nedelja, 2. septembra:

Ob desetih dopoldne dirkaške tekme članov mladinskih krožkov na izletniških prostorih SNPJ na Heath Rd. ob 11. zjutraj. Tekme za prvenstvo v igranju žoge. Balinčarska tekma za prvenstvo na igrišču farme SNPJ. Piknik s programom. Godba za ples začne ob 1. uri popoldne.

Kulturni program se začne ob treh popoldne:

1. Pozdravni nagovor po predsedniku Clevelandske federacije Camilus Zarnick.

Nadaljni prispevki za vtipavsko šolo

CLEVELAND, Ohio — Sklad za šolske potrebuščine vtipavskim šolam, kaj lepo napreduje; z veseljem bilježimo nadaljnje poročilo o prispevkih, katere smo sprejeli od zadnjega podanega uspeha.

Frank Žvanut iz daljne Montane nas je presenetil z \$13, katere so prispevali: Louise Barut \$3, Mary Staker \$2, R. Trost \$2, Frank Žvanut \$5 ter A. Strukel \$1.

Dalje so darovali: Mr. in Mrs. L. Mohorčič, Arcade Ave., \$5; Dr. R. P. Zaletel, Chicago, Ill., \$10; Tony Gnezd, Kinny, Minn., \$1; naši starci dobrinik Jos. Žele, kateri vedno pomaga svojemu narodu v razne dobre namene, se je odzval z \$15; Mr. Frank Straus v spomin svoje pošte, \$3; Mr. in Mrs. Matt Bizjak, kot Vipavca, sta prispevala \$10. Iz Kemmerer, Wyo., je postal J. H. Keržišnik \$1; Frank Koren iz East Worcester, N. Y., lepo vsoto \$15. (Jako pohvale vreden prispevek) Tony Godesa, Barberston, O., \$1; Jos. Kariš, domaćin vtipavsko šole, \$5; Mr. in Mrs. Philip Godina, Chicago, Ill., sta rekla tu imaa desetak (\$10) za naše mlade Trgčane (Vipavčane); Teresa Braun, iz Walshire, Ill., \$2; Justine Entihar, Norwalk, Conn., \$5 za Vrholsko šolo.

Mayaaima-kča o0.; l; ns ae Clancia odbora oziroma blagajničarka tega odbora Amalija Terbičan me je prišentila kar z \$51, ko sem prišel iz seje glav. odbora SNPJ v Chicage. Kakor razvidim je šla to pot v Lorain, O., ter nabrala od sledičih: (čitajte samo koliko Škapinov je) Jack Škapin, \$5; Jos. Škapin, Marko Škapin, Leo Škapin, vsak po \$5; ter Andrew Škapin, \$2; Frank Mahnič, \$5; Frank Volk, \$5; R. Kobal, \$3; Mrs. J. Kotnik, \$3; Rozalija Mahnič, \$3; Louis

Poročilo krožka št. 1 Progresivnih Slovenk

CLEVELAND, Ohio—Pri našemu krožku smo prejeli darove od sledičih, ki so darovali v različne namene, in sicer: \$50 za šolske potrebuščine, darovano v spomin pokojnega Jakob Glažar, darovali so: Mr. in Mrs. Andy Gorjanc \$15, Mr. John Gorjanc \$10, in drugi, katerih imen pa nimam. Izročila je Mrs. Josephine Glažar z željo, da se napravi zabolj in odpovišje v vas njene pokojnega moža, kar se bo tudi storilo.

2. Ameriško himno zapoje Florence Unetich.

3. Nagovor vodja programa Matt Petrovicha.

4. Nastop krožka štev. 77.

5. Nastop mladinskega krožka štev. 3. Pozdrav distriktnega podpredsednika Carl Samanik.

6. Mladinski pevski zbor SDD.

7. Peggy Peterlin.

8. Govori glavni tajnik Fred Vider.

9. Zapoje pevski zbor "Zvon" pod vodstvom Ivan Zormana.

10. Predstavitev navzočih glavnih odbornikov, atletičnih in mladinskih direktorjev.

11. Solopev: Louis Belle. Pri klavirju Dolores Kaucic.

12. Govor predsednika SNPJ Joseph Culkarja.

13. Nastop pevskega zabora "Jadrani," dirigent Vladimir Mačekar.

14. Michael Vrhovnik podeli trofeje zmagovalcem za prvenstvo v športnih tekmacih.

V izletniških dvoranah igra Eddy Gerchmanov orkester.

Filmiranje atletičnih tekem v soboto in nedeljo imajo v oskrbi Michael Vrhovnik, Carl Samanich in Bob Cigoj.

Ponedeljek, 3. septembra:

Zborovanje, na katerem bodo navzoči glavni odborniki, društveniki in zastopniki atletičnih aktivnosti. Nadaljevalo se bo z razstavo ročnih del in zaključilo z domačo zabavo za katero bodo igrali Tomsičevi fantje. Sodniki mladinske razstave ročnih del so: Mr. Frank Jaye od Hobby Club Showa Television Hour, Mr. Omar Fisher iz radijske postaje in Miss Snyder od Artcraft Dept. mestnih parkov v

—Odbor

Mahnič, \$3; L. Koss, \$2; J. Tomičič, \$2; Frank Ziberna, Frank Serezin ter Frank Gulič, vsak po \$1.

Nabiralec Anton Škapin, prispevali slediči: Anton Kokol, iz Argus Ave., vkljub temu, da rojak ni Vipavčan, čuti za potrebo šolsko mladino ter je prispeval \$10; Frank Klun, \$2; Louis Petrovčič, \$2; Mr. in Mrs. A. Škapin sta sama priključila še \$5. Skupaj \$19.

Naša pridna nabiralka Anna P. Krasna v Chicagi je ponovno poslala \$10. Vsoto so ji prispevali slediči: po \$1: Andrew Spolar, John Potokar, Louis Stebalj, Citas. Renar, Tone Gradišek, ter njen uredniški kolega Milan Medvešek, \$3.

Vsem nabiralcem, kot vsem našim prispevateljem-dobrotnikom, naj bo izrečena iskrena zahvala vašim dobročinkam, ki jih je dosegel z uporabo oslanjenega aspirina proti raznim bolečinam, posebno glavobolu, zobobolu in podobno. To novo zdravilo, ki ga v Ameriki že prodajajo pod imenom "Therly," je pravzaprav kombinacija navadnega aspirina in saharina. Jemlje se v obliki tablet, ki se jih ne zaužije, ampak se jih daje pod jek. "Therly" deluje že po dveh, najkasneje pa po petih minutah, kar se do sedaj ni moglo doseči z nobenim sredstvom.

SREDSTVO PROTIV ZRAČNI BOLEZNIS

"Zračno bolezen" avionskih potnikov, ki je po znakih in vzrokih podobna znani "morski bolezni," največkrat povzročajo tako imenovane zračne luknje, t. j. prostori razredčenega zraka, v katerih letala nenadoma padajo za nekoliko metrov. V Angliji so iznališi napravo, ki jo imenujejo "ublažitelj praznine." Ta naprava že vnaprej opozori, da se letalo približuje "zračni luknji" in avtomatično prilagajo aparate tako, da letalo takšno luknjo obide in leti ravno, ne da bi padalo, kar preprečuje obolenja potnikov.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Isječki sorodnika

Rozalija Markovič bi rada zvedela, če je še živ njen stric Martin Paheňnik, rojen 1. 1876 v Paki pri Slovenskih Konjicah. V Ameriko je odšel 1. 1905, poslednjikrat pa se je oglastil 1. 1917 iz Ohio je najhujše prizadetih. Po avgust je bil eden od bolj suhih v ohijski zgodovini. Pričel koruze bo zmanjšan 15 do 20%.

Rudolf Glogovšek, Dolsko 75 pošta Senovo pri Rajhenburgu Slovenija, bi rad zvedel za svojo strica Franca Glogovška, ki živi že dolgo časa v Ameriki, ali se nič ne zglaši.

Ivan Lukanc, Zagreb, Nad Lipom št. 12 VI, bi rad zvedel za svojo mater, katera je nekoč živila v državi Washington. Njeno ime je bilo Barbara Jedlovšnik. Zadnjikrat mu je pisala pred 21. leti.

Akron, O.—Težki operacijski je moral podvredeti Frank Zarnik, st. kateri je bil ustanovitelj in predsednik društva 89 SNPJ v Midwayju, Pa. Nahaja se v Mercy bolnišnici v Pittsburghu. Obiski so dovoljeni.

Arma, Kans.—Dne 10. avgusta je umrl John Gorenc, član SNPJ, star 47 let. Rojen je bil 8. sept. 1903 v Frontenacu, Kans. Tukaj zapušča soprogjo Josephine, hčerkjo, sinčka, mater in sestro Frances Stockinger, brata Louisa v Dearbornu, Mich., in Antonia v Riverdalu, S. Dakota. Pokopan je bil v Frontenacu. Bil je marljiv in napreden delavec, kakor tudi dober društvenik.

Iron Mountain, Mich.—Umrl je Frank Porenta, član SNPJ, rojen 4. oktobra 1883 v Stražišču pri Kranju na Gorenjskem. V Ameriko je prišel 1. 1903. Zapusča soprogjo Josephine, hčerkjo, sinala, nožalo letos kar zavoj voz. "Živina je preskrbljena pravijo naši kmetje."

Tudi žito, ki je že požeto in suši v ostrnicah ali pa je omlačeno, ni bilo slablo. Rješi sicer škodovala nekatera vrsta, a naši kmetje so že več vrst, izmed katerih ena vrže obilen pridelek. Leta je dala največ krateklaško ljiljanku, ki ima tudi do dolastnosti, da zaradi močnega bila v spomladanskih in poletnih urjih ni polegla.

Sadno drevje je letos vrenavljeno in je tudi mnogo občinstva na drevju. Ceplje in peronospori, "Večina naših vinogradov je zračnih," pravijo žički so imele mnogo rožičkov. T. I. žički so že odpadli v juniju, a drevju je še toliko ostalo, da je sedaj vse sibi. Tudi na hriščkah in jablanah je precej ostanlo, tako da bo v primeru z letskim letom mnogo boljši pridelek. Posledno obloženo pa je vrtne trsje. Nastavek, ki je bil od vsega začetka obilen, je vzdal. Naši pridni Belokranjski letos že v ugodni zimi opravili gnojenje vinogradov, sedaj pa so že v tretji poškropili pravljivo, "Večina naših vinozadov je zračnih," pravijo žički ne so le doline—kotanci, kjer ne kroži zrak—kjer ni prepiha. Na tak teren budno pažijo in so že tudi na takih mestih škropili po 4 do 5-krat. Toda tam se je pojivala tudi ples noba ali vidij, katero pa so takojš

Izolacionizem v Zedinjenih državah oživila

Spošljena javna razprava o izolacionizmu je to vprašanje temeljito razčistila, kar je treba pripisati vodstvu in politiki pokojnega predsednika Roosevelta. To se je zgodilo konec 30 let in po udeležbi Zedinjenih držav v drugi svetovni vojni, po njihovem aktivnem sodelovanju v organizaciji Združenih narodov, potem ko je bilo sprejet načelo dvostrankarske zunanje politike, ko je bil izglasovan Marshallov načrt, po sklenitvi atlantske pogodbe in drugih ukrepljiv, kar vse je pokazalo, da je pri Američanah prevladalo preprtičanje, da se ne morejo izolirati od Evrope ter živeti lagodno in brezbrinjno življenje, ne da bi se zmenili za tisto, kar se dogaja na drugi strani Atlantskega oceanja, je svet menil, da je izolacionizma v Zedinjenih držav konec.

Izolacionizmu zvesta je ostala samo majhna skupina poklicnih ameriških rodoljubov, večina fašistov in šovinistov raznih struj, ljudi, ki so sprožili že vrsto izjavljenih fašističnih gibanj ("America First" in podobno). Zvesto mu je ostalo tudi dokaj omejeno število izolacionističnih predstavnikov v kongresu, večinoma republikancev iz zakotnih krajev srednjega Zahoda in demokratov z na pol fevdalnega Juga. Ta skupina po vojni resa ni mirovala in njen glas je bilo slišati v kongresu vedno, kadar so obravnavali zunanjost politiko, vendar pa lahko mirno rečemo, da je bil njen vpliv v množicah povsem brez pomemben.

V začetku minulega leta pa je opazil svet resnejša znamenja, da se izolacionizem dramati. To je bilo še pred korejskim spopadom, v času, ko so v kongresu obravnavali Evropi namenjene vojne kredite. V določenem, še vedno dokaj majhnem delu ameriškega javnega mnenja, je začel takrat naraščati dvom o tem, ali je sploh vredno podpirati oboroževanje Zahodne Evrope glede na "slabo voljo in zanimanje, ki ga kaže sama," da bi se oborožila in uprla napadalnosti.

Te izolacionistične težnje so se zadnje čase znatno okrepile zaradi neupehov na Koreji in vrste drugih dejstev. Predvsem gre za splošno preprtičanje v ameriških množicah, da nosijo Zedinjene države neupravičeno največji del bremena na Koreji, medtem ko dajejo drugi člani organizacije Združenih narodov samo nekakšen simboličen prispevki ali pa nič.

Dalje gre tu za čedalje bolj razširjeno preprtičanje v Zedinjenih državah, da se Zahodna Evropa ne zavzema dovolj za to, da bi okrepila svojo obrambo, marveč pričakuje prekržnih rok od Zedinjenih držav ne le orožja, temveč tudi vojakov za svojo obrambo. Važno je v istem smislu tudi splošno nezadovoljstvo.

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairovo okrožje:
JOHN RENKO
1016 East 76th Street
UT 1-6888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:
JOHN STEBLAJ
26851 Oriole Avenue
Redwood 1-4457

Za newburško okrožje:
FRANK RENKO
11101 Revere Avenue
Diamond 1-8029

ni nobena avtoriteta, je vzbudil njegov govor mnogo večjo pozornost, kakor bi se to zgodilo v normalnih časih. Teden dni po Kennedyju je bil predsednik Zedinjenih držav Herbert C. Hoover pojasnil svojo "doktrino," po kateri naj ne bi poslali Zahodni Evropi nobenega dolarja in nobenega vojaka več, dokler ne bi sama zgradila svoje obrambe moči tako, da bi lahko zarezila rusko napadalnost.

Dotlej pa bi se morale Zedinjene države posvetiti izgraditvi obrambe zahodne poloble, ki naj bi se spremenila v Gibraltar "krščanstva in civilizacije"

med dvema oceanoma, v katerem bi imeli Japonska in Velika Britanija ("če bo to hotela") vlogo nekakšne nepotopljive letalonosilke. Treba je priznati, da je napravil Hooverjev govor mnogo večji vtis, kakor bi človek pričakoval glede na pičlo popularnost tega bivšega predsednika, čigar ime je ostalo v spominu ameriških množic ne razdržljivo povezano s hudo gospodarsko krizo v tridesetih letih.

Ceprav pa je Hoover republikanec, njegova "doktrina" ni uradno stališče republikanske stranke. Da bi to tudi dokazal in da bi se zmanjšal demagoški učinek tega govorja, zlasti pa da bi razpršil dvome, zaskrbljenost in ogroženje, ki ga je povzročil ta govor v Zahodni Evropi, je odgovoril Hooveru republikanski prvak John Foster Dulles. Leta je poudaril lažnost dokazu, da bi se lahko Američani redili z omejitvijo obrambe na svoj kontinent in s tem, da bi odrekli pomoč zavezničkom v Evropi.

Izolaciisti so prvikrat odkrito spregovorili 12. decembra lani, ko je bilo še živo presenečenje in razburjanje zaradi nenadnega preokreta položaja na Koreji. Spregovorili so skozi usta John Kennedyja, zagrizenega izolacionista, ki se je že kot veloposlanik v Angliji proslavil s svojim prerokovanjem, da se bo Velika Britanija ob prvem Hitlerjevem udarcu sesula. Ceprav Kennedy v Zedinjenih državah

četku samo o "ponovni proučitvi ameriških zunanjopolitičnih obveznosti." Ko pa ga je obrabil nadaljnji razvoj položaja, zlasti pa razmeroma velik uspeh Hooverjevega govora, je postal čedalje ostrejši. Izkoristiti je skušal čedalje večje nezadovoljstvo spriči razvoja vojne na Koreji in njenih posledic. Še preden je Truman prebral svojo poslanočico o stanju Unije, je začel Taft 4. januarja v kongresu splošno razpravo o zunanjih politiki, ki je zdaj v središču pozornosti ne le Zedinjenih držav, marveč vsega sveta.

Taft je najprej sprožil vprašanje, ali je predsednik Zedinjenih držav po ustavi sploh pooblaščen pošiljati čete izven Zedinjenih držav brez dovoljenja kongresa. Ceprav Taft v načelu pripoznava obveznosti, izvirajoče iz atlantske pogodbe (proti kateri je svoj čas glasoval), meni, naj bi Zedinjene države ne pošljale čet v Evropo. Zedinjene države naj bi se naslonile na svoje letalstvo in morarico ter se izogibale vojni na kopnem, kajti tu je sovražnik močnejši.

Ostale Taftove glavne teze bi lahko povzeli takole: še vedno ni očitnih dokazov, da bodo Rusi odkrito napadli Evropo; največja nevarnost za mir je provokatorska politika v Evropi, ki jo uveljavlja Truman proti Rusom; Združeni narodi so brez moči, ker so takšni tudi rodili zaradi pravice veta; treba je napraviti konec komedije, da se bore Zedinjene države v Koreji kot predstavniki Združenih narodov. Zedinjene države naj bi je svoje vojne same, in sicer takrat in tam, kadar in kjer se jim zdi to potrebno.

Zadnje dni pa vse kaže, da so napadi izolacionistov nekoliko ponehali, najbrž zato, ker se je vrsta uglednih republikancev izrekla proti Hooveru in Taftu. Sam Taft je nekoliko omilil svoje stališče, češ da je vsak hip pripravljen sestti z vladnimi predstavniki za isto mizo in jim pomagati pri planiranju skupne, zares dvostranske zunanje politike. Poudaril je, da njegovo ne soglasje z vlado ni načelno,

marveč bolj "vojnooperativnega značaja."

Za izid te debate je velikega pomena poročilo, ki ga je predložil kongres general Eisenhower po vrnitvi iz Evrope. Njegov ugled v obeh strankah je zelo velik. O njem še vedno govore kot o možnem predsedniškem kandidatu na volitvah leta 1952. V Zedinjenih državah menijo, da bo njegovo mnenje o vprašanju zgraditve vojaške moči evropskih držav odločilnega pomena. Eisenhower je bil doslej odločen pristaš oborožitve Evrope in malo je verjetno, da bi po vrnitvi s svojega potovanja to mnenje spremenil.

"Medjunarodna politika."

UTOPLJENKA V LJUBLJANICI

V 14. julija pri so pri otočju Gruberjevega kanala in Ljubljaničice našli žensko utopljenko, staro okrog 25 let s trajno ondušajočo in šiminko na ustnicah. Ker truplo utopljenke ni kazalo nobenih znakov nasilja, kaže da je šla prostovoljno v smrt. Poizvedovanja za njeno identiteto so pokazala, da je bila utopljenka 26-letna S. T. iz Jernejeve ulice v Ljubljani. Samorom je izvršila v soboto zjutraj.

PREDSENIK POBEGNIL Z OBČNEGA ZBORA

V kmečki delovni zadrugi v Desklah na Goriškem se že dalj časa dogajajo po krivdi vodstva razne nepravilnosti in se ne spoštujejo pravila. Zato so zadružnički pred tekajnimi dnevi sklicali občni zbor, da se o vsem lepo pogovorijo. Ko je za pobudo zadružnikov zvedel predsednik Leon Cundrič, je začel nekaterim zadružnikom govoriti, da občni zbor ni potreben. Ker pa so zadružniki vztrajali pri svoji zahtevi, se je predsednik vdal. Dolocenega dne se je napil in prišel na zbor vinjen. Razgrajal je in celo grozil. Ko pa so ga zadružniki zavrnili in pozvali k zmernosti, se je ustrašil obračuna in pogbenil iz dvorane.

Zadružnički delovni zadrugi v Desklah na Goriškem se že dalj časa dogajajo po krivdi vodstva razne nepravilnosti in se ne spoštujejo pravila. Zato so zadružnički pred tekajnimi dnevi sklicali občni zbor, da se o vsem lepo pogovorijo. Ko je za pobudo zadružnikov zvedel predsednik Leon Cundrič, je začel nekaterim zadružnikom govoriti, da občni zbor ni potreben. Ker pa so zadružniki vztrajali pri svoji zahtevi, se je predsednik vdal. Dolocenega dne se je napil in prišel na zbor vinjen. Razgrajal je in celo grozil. Ko pa so ga zadružniki zavrnili in pozvali k zmernosti, se je ustrašil obračuna in pogbenil iz dvorane.

DELO DOBIJO MOSKI

Moški, srednjih let, ki je pripravljen učiti se rezanja papirja. Stalno delo. Plača od ure. Pri znani stari firmi. Takoj. THE WILLIAM A. HOWE CO. 1625 E. 31 ST.

MACHINE TOOL OPERATORJI

Podnevi ali ponoči; dobre delovne razmere; plača od ure in bonus. CLEVELAND HOBBING MACHINE CO. 1311 Chardon Road

S TRGACI

Izurjeni in vajenci; podnevi ali ponoči; dobre delovne razmere; plača od ure in bonus. CLEVELAND HOBBING MACHINE CO. 1311 Chardon Road

MAŠINISTI

POMOČNIKI ZA MACHINE SHOP

Plača od ure. Dobre delovne razmere. CLEVELAND HOBBING MACHINE CO. 1311 Chardon Road

RAZNO

POKLICITE NELSON UPHOLSTERY CO. ČE HOČETE IMETI VAS DAVENPORT IN STOLE NANOVNO TAPETIRANE 1572 E. 66 ST. HE 1-5658

BROOKS RADIO & T. V. SERVICE

Edino podjetje, ki vam daje 90-dnevno jamstvo na popravilni razvez na silikovnih tubih. Pravno pravilo. Poklicite za brezplačni proračun. 11701 Kinsman, SK 1-9731

Išče se apartmán

poslopje s 20 sobami v najem, katere, bi se rabilo za "rooming house." Zanesljiva in poštena dvorica. Vzame se tudi 12 do 18 sob. v okolici St. Clair in Euclid Ave. od E. 55 do E. 79 St. Poklicite EN 1-3509

PRODA SE POSTELJO

za 5 ali 6 let starega otroka; nov modroc in vse v najboljšem stanju. Poklicite od 8. do 12. do poldne.

UT 1-4279

IŠČE SE velikega, močnega voznika traka

s pohištvom; izurjen;

5½ dni tedensko.

\$75 tedensko.

OHIO FURNITURE CO. 6321 St. Clair Ave.

FINO SADJE! Hruške, češljje, italijanske češljje, breskev. Po polovini ceni če sami nabrete in prinesete svojo posodo. Pridite popoldne po 2. uri v sredo, petek, soboto ali nedeljo.

JOSEPH PULTZ

28650 Bassett Rd., od Hilliard Rd. na zapadni strani mesta v Westlake Village ORchard 1-8336

TEKOM ČASA, ko se zobozdravnik nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naseljini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotanko z vašim zobozdravnikom, vam bo dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dozvola.

Njegov naslov je

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE Tel. ENDicott 1-5013 Vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street. Urad je odprt od 9.30 zv. do 8. zv.

Dr. J. V. ZUPNIK

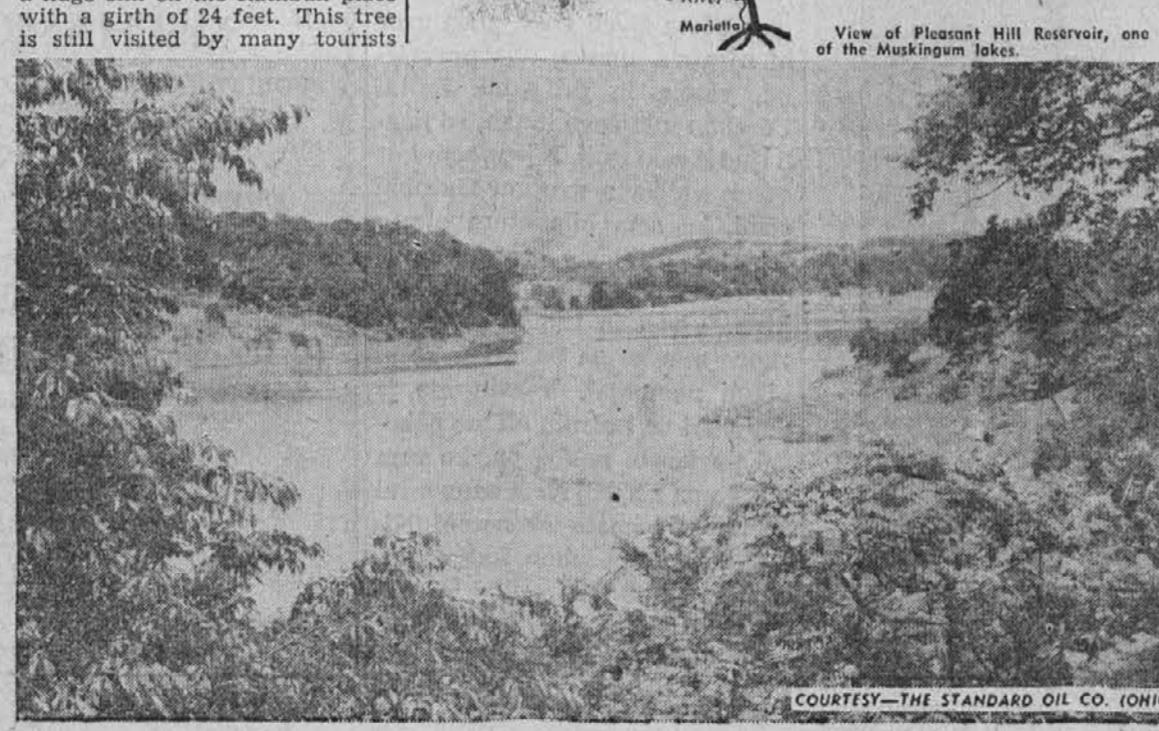
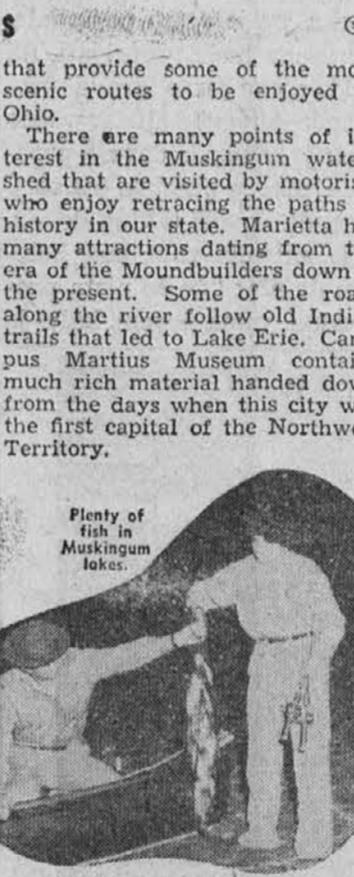
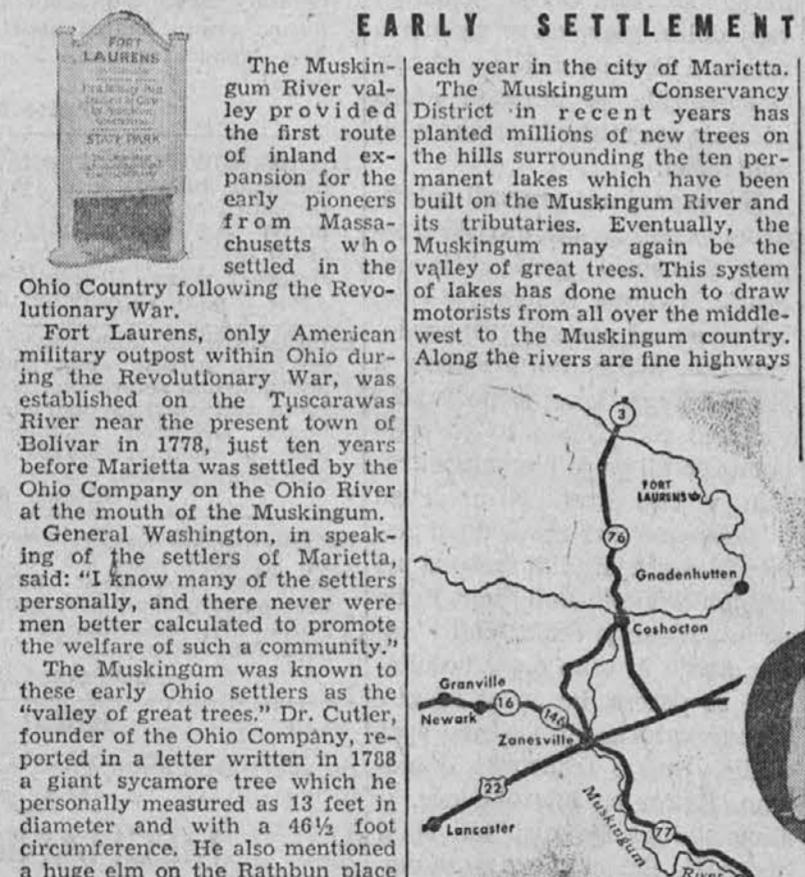
EDUCATION MOLDS OUR FUTURE

BETTER SCHOOLS BUILD A STRONGER AMERICA

OGLASAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

LET'S EXPLORE OHIO

EARLY SETTLEMENTS



Defense is your job, too!

Swabbing down their cruiser's forecastle deck or passing ammunition to her eight-inch guns, it's all in the day's duty for these young American seamen. Day or night, fair weather or foul, they're on the job, keeping the United States Navy our First Line of Defense—for America and for you.

But in these critical times, defense is your job, too. And one of the most important parts of that job is maintaining the economic strength of America, as the sailors are working to maintain her naval strength. How can you do that? By buying U. S. Defense Bonds—buying them now and buying them regularly. So go to your pay office and join the Payroll Savings Plan or sign up at your bank for the Bond-A-Month Plan. But do it today!

The U. S. Defense Bonds you buy give you personal financial independence

Remember that when you're buying Defense Bonds you're building a personal reserve of cash savings. Money that will some day buy you a house or educate your children, or support you when you retire. Remember, too, that if you don't save regularly, you generally don't save at all. So go to your company's pay office—now—and sign up to buy Defense Bonds through the Payroll Savings Plan.

Don't forget that bonds are now a better buy than ever. Because now every Series E Bond you own automatically goes on earning interest every year for 20 years from date of purchase instead of 10 as before! This means that the bond you bought for \$18.75 can return you not just \$25—but as much as \$83.31! A \$37.50 bond pays \$66.66. And so on. For your security, and for your country's, too, buy U. S. Defense Bonds now!

*U. S. Savings Bonds are Defense Bonds Buy them regularly!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks for their patriotic donation, the Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

BELI DVOR

MLADINSKI ROMAN

SPISAL

GUSTAV SILIH

Predstavnik: Dr. Miloš Vauhnik

(Nadaljevanje)

Z razvaline se vidi na dolino najlepše. Ogledni stolp je še dobro ohranjen, zato se brez bojazni popneš po ozkih kamenitih stopnicah do line s starodavnim zvoncem, cigar tenki glas si ljud-

sko izročilo tolmači po svoje; ulit je iz zlatega in srebrnega nakita nekdanjih graščakov kot spomin in pokora na mnoge storjene grehe in prizadete krivice. Dolina je opojno lepa! Kakor na dlani se razgrinja pred teboj tja

do pregrade sinjih Golčkih planin. Nalik dolgo stegnjeni kači se zvija po njej Ložnica, tekoča najprej po sredini, potem pa ves čas ob južnozapadnem vznazu dolinskega hribovja. Bistra in poskočna rečica, ki jo obroblja zelen pas jeliš in vrbovja, prejema izpod Gradiča močan odtok: čez izprano skalovje grmi iz okze špilje slap, cigar spenjena voda tako goni veliko mlinško kolo.

Na južnovzhodni strani se Gradič zlekuge, stikajo se z belodvorsko posestojo, katere del je nekoč bilo. Tuk pod razvalino stoji v pravcati goščavi sädtega drevja bela hišica, dom nekdanjih grajskih valptov. V njej je bivala sedja Gradnikova Mica, teta, ubeglega Gradnika: ves hrib tja do žive meje, ki se je položno spuščala v belodvorsko kotlino, je bil njena last. Od starega gradu je ostalo razen oglednega stolpa le še nekaj napol porušenih sten, prič nekdanjega obzidja, pod hišo pa se je v smeri proti kotlini raztezel bivši grajski vrt, ki je na eni strani prehajal v sadovnjak, na drugi pa ga je zaustavljalo skalovje grapskega griča, cigar razorana stena je visela skoro navpično ob njen in nad njim.

Teta Mica je stanovala v svoji hišici že dolgo vrsto let, odkar je bil umrl njen oče, prvi gospodar Belega dvora. Podedovanje posesto, ki je bilo zdaj zanesljeno, toda ne baš majhno, je nudilo samotarki dovolj, toliko vsaj, kolikor je rabila za svoje skromne potrebe. Dninarjev ni najemala, vse delo je opravila sama, radi česar se ni mogla niti se ni moral brigati za boljšo izrabo zemlje. Sadno drevje je bilo že prastaro, ali vključ temu je še dobro rodilo. Jabolka in hruške z Gradiča so po svojem okusu sloveli po vsej okolici, na njegovih prisojih bregovih so zorele najzgodnejše črešnje in marelice, najokusnejše breskve, najslajše slive. Na grebenu tuk ob razvalinah so se košatile cele šume pravih kostanjev, prehajajoč počasi v gosto bukovje, ki je preraščalo ves hrib tja do druge stopnice, do naslednjega, nekoliko višjega hriba, kjer so se listavci in izglavci čedalje bolj mešali, dokler niso končno nadvladali obsežni smrekovi in mesnovi gozdovi.

Takšno je bilo Lovrekovo in Poloničino novo domovanje, tu sta našli siroti varno zatočišče tik ob ljubi stari domačiji, ki je nista mogla zlepa pozabiti, ker sta tudi poslej neprestano opazovala, kaj se je zgodilo z njo po njenem odhodu.

Teden dni po materinem pogrebu je obenem z razpisom prisilne prodaje zasegla posesto s podnima v Razboru na predlog

Miklausinovega odvetnika. Teta Mica vobče ni čakala na nadaljnje določbe sodnije, marveč je oba otroka koj po pogrebu ovedla s seboj. Splašeni siroti sta se oklenili z ganljivo zaupljivostjo, ki je starko osrečevala in jo bodrila, da se je svoje težavne naloge lotila s podvojnim silami. Predvsem je skrbela, da sta se v njenem domu počutili pred mnogimi leti, ko še tudi mene ni bilo na svetu."

Vsa razvjeta sta otroka zatrjevala, da bi lahko poslušala do polnoči in tudi še dalje, če bi bilo treba. Starka je dobrovoljno prikimala in pričela s svojo povestjo, ki so jo spremljali murni, prepletačoč noč z nevidnimi strumi. Z razvaline, ki se je vsa črna stikalna z nebesnim obokom, je zdaj in zdaj potegnil lahen veter, in poslušajočima otrokomoma se je zdelo, da se vse okrog nju oživlja, zadobiva oblike ter se nato spet razblinja, kakor megla, ki jo gledaš pred seboj in je vendar ne moreš ujeti, ko dospeš do nje.

Njena hišica, prislonjena k zložnemu pobočju pod razvalinami, s pogledom na prostarni vrt, do katerega so vodile kamenite stopnice, se je dozdevala otrokomoma kmalu prijetnejša od gospodkega Belega dvora. Vse se je tišalo lepo skupaj: na desni kravji hlev in svinjak, in hišici pa velika soba z ogromno zeleno pečjo, dve manjši čumnati in začrnela kuhinja.

V leseni uti za hišo so imeli svoj prostor še streljnik, nad njim parna, natlačena s senom, sprejaj ob zidu pa drvarnica, iz katere sta otroka pridno nosila drva v kuhinjo. Oba sta se v kratkem docela vživel na Gradič, v glavnem radi blagodejne domačnosti, ki ju je takoj objela z nežno in obzirno roko.

Po večerji so običajno vsi trije sedevali na trati pred hišo in gledali na zvezde, prikovane na visoko nebo, ali pa na Zalesje z njegovo razpršeno kopo lučk, za katero so iz bolj oddaljenega rudnika včasih svignili rdečasti plameni. Tu in tam je otrokomoma ušel pogled proti zapuščeni domačiji, ki se je osamelila in nema bila iz nočne temine.

"Lepo je pri vas, teta," je nekoč ob taki priliki zavzduhnil Lovrek, "ali zame je Beli dvor vendar ne najlepš."

"Jaz sem pa rajš tukaj pri vas, teta," je zašepetal Polonica. "Drugod me je kar strah... Odkar je mamica umrla..."

"Beži, beži, kaj te bo mame strah!" jo je pokaral brat, "Mama bi pomagala, vedno, če bi le mogla, še zdaj, ko je mrtva."

"Saj mamice me tudi ni strah, ampak vsega drugega..."

"Zares, lep je Beli dvor," je prekinila teta otroški preprič, "samo mi Gradniki nimamo na njem prave sreče. Nemara smo ga prelahko dobili..."

"Zakaj pa, teta, povejte, povejte!" je radovedno silil Lovrek vanjo.

Starca ga je ostro pogledala, kakor da se hoče prepričati, ali govorovi iz njega samo igrava otroška radovnost ali resnično zanimanje za usodo davnih prednikov. Dečkove pazljive oči so jih bile menda dovolj tehten dokaz, zato je sklenila roki pod kolenom in dejala: "Če še nista preveč trudna, vama povem, kako je

bilo pred mnogimi leti, ko še tudi mene ni bilo na svetu."

Vsa razvjeta sta otroka zatrjevala, da bi lahko poslušala do polnoči in tudi še dalje, če bi bilo treba. Starka je dobrovoljno prikimala in pričela s svojo povestjo, ki so jo spremljali murni, prepletačoč noč z nevidnimi strumi. Z razvaline, ki se je vsa črna stikalna z nebesnim obokom, je zdaj in zdaj potegnil lahen veter, in poslušajočima otrokomoma se je zdelo, da se vse okrog nju oživlja, zadobiva oblike ter se nato spet razblinja, kakor megla, ki jo gledaš pred seboj in je vendar ne moreš ujeti, ko dospeš do nje.

Njena hišica, prislonjena k zložnemu pobočju pod razvalinami, s pogledom na prostarni vrt, do katerega so vodile kamenite stopnice, se je dozdevala otrokomoma kmalu prijetnejša od gospodkega Belega dvora. Vse se je tišalo lepo skupaj: na desni kravji hlev in svinjak, in hišici pa velika soba z ogromno zeleno pečjo, dve manjši čumnati in začrnela kuhinja.

V leseni uti za hišo so imeli svoj prostor še streljnik, nad njim parna, natlačena s senom, sprejaj ob zidu pa drvarnica, iz katere sta otroka pridno nosila drva v kuhinjo. Oba sta se v kratkem docela vživel na Gradič, v glavnem radi blagodejne domačnosti, ki ju je takoj objela z nežno in obzirno roko.

Po večerji so običajno vsi trije sedevali na trati pred hišo in gledali na zvezde, prikovane na visoko nebo, ali pa na Zalesje z njegovo razpršeno kopo lučk, za katero so iz bolj oddaljenega rudnika včasih svignili rdečasti plameni. Tu in tam je otrokomoma ušel pogled proti zapuščeni domačiji, ki se je osamelila in nema bila iz nočne temine.

"Lepo je pri vas, teta," je nekoč ob taki priliki zavzduhnil Lovrek, "ali zame je Beli dvor vendar ne najlepš."

"Jaz sem pa rajš tukaj pri vas, teta," je zašepetal Polonica. "Drugod me je kar strah... Odkar je mamica umrla..."

"Beži, beži, kaj te bo mame strah!" jo je pokaral brat, "Mama bi pomagala, vedno, če bi le mogla, še zdaj, ko je mrtva."

"Saj mamice me tudi ni strah, ampak vsega drugega..."

"Zares, lep je Beli dvor," je prekinila teta otroški preprič, "samo mi Gradniki nimamo na njem prave sreče. Nemara smo ga prelahko dobili..."

"Zakaj pa, teta, povejte, povejte!" je radovedno silil Lovrek vanjo.

Starca ga je ostro pogledala, kakor da se hoče prepričati, ali govorovi iz njega samo igrava otroška radovnost ali resnično zanimanje za usodo davnih prednikov. Dečkove pazljive oči so jih bile menda dovolj tehten dokaz, zato je sklenila roki pod kolenom in dejala: "Če še nista preveč trudna, vama povem, kako je

B. J. RADIO SERVICE

SOUND SYSTEM

INDOOR — OUTDOOR

Prvovrsna popravila na vse vrste radio aparativ

Tubes, Radios, Rec. Players

Vse delo jamčeno

1363 E. 45 St. — HE 1-3028

HIŠNI GOSPODARJI!

Čas je, da pregledate vaše strehe in žlebove.

Izdelujemo nove strehe in popravljamo stare.

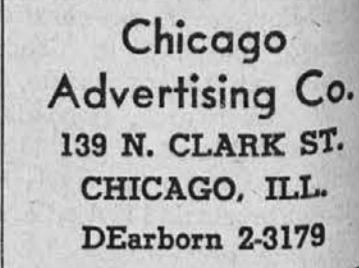
Se priporočamo Slovencem in Hrvatom.

FRANK KURE

R. D. 1, Box 224, Chardon, Ohio
Pošljite dopisnicu za naročila ali pokličite Newbury 823

Zakrajsek Funeral

Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

Chicago

Advertising Co.

139 N. CLARK ST.

CHICAGO, ILL.

DEarborn 2-3179

COMPETENT Woman — General housework. Plain cooking for widow, 2 children. Own room. One who would like good home more than salary.

Hilltop 5-3141

DOMESTIC HELP — Cooking General housework. No heavy cleaning or laundry. Stay or go. High wages.

Call EAstgate 7-1231

WANTED GENERAL MAID 2 adults. Plain cooking. Stay or go. Own room and radio.

Call HYde Park 3-1652

GOOD HOME for Competent Woman. Assist with care of children. Cooking. Light housework. Own room.

Hilltop 5-6132

TYPIST AND GENERAL OFFICE Steady. Congenial working conditions. Salary \$40-\$50 week. Alternate Saturday morning.

1720 N. ELSTON.

Mr. Strauss ARmitage 6-0070

GOOD HOME for Competent Maid. General housework. Personal laundry. Must like children. Room and bath. References required. Good salary.

SHeldrake 3-2775

HAVE PERMANENT OPENING FOR GOOD TYPIST With or without truck line experience, to train for accounts receivable Dept. Diversified work and excellent transportation. Good working conditions.

MOTOR CARGO, INC.

3434 WEST 51st STREET
WAlbrook 5-8500
Mr. Griggs or Mr. Dieball

We Have Immediate Opening for

ASSISTANT PARTS MAN

PERMANENT OPENING; SOME PARTS ROOM EXPERIENCE. Mechanical Knowledge Preferred. But Not Required.

GOOD SALARY—5 DAY WEEK

GOOD WORKING CONDITIONS

GAR WOOD INDUSTRIES, INC.

301 WEST 37th STREET
Boulevard 8-2545

HELP WANTED MALE

ATTENTION!
MECHANICAL ENGINEERS
MECHANICAL DRAFTSMEN

FOR THE DESIGN AND DRAWING OF PORTABLE TOOLS.
Can use men with limited training.

Steady employment in modern, air-conditioned office.

Write, see or call

MR. M. J. SCHULZ

INDEPENDENT PNEUMATIC TOOL CO.

753 CLAIM ST., AURORA, ILL. TEL. AURORA 2-7601

WANTED

TV TROUBLE SHOOTERS EXCELLENT PAY
IMMEDIATELY MANY COMPANY PAID EMPLOYEE BENEFITS

Come In or Write for Interview Phone IMPerial 5321, Ext. 238

EMPLOYMENT OFFICE Hours: 8 to 3:30 Monday through Friday

RCA VICTOR DEPT. S

3310 EAST MICHIGAN INDIANAPOLIS, INDIANA Bring Social Security Card and Birth Certificate

znanca

John Oblaka

1146 East 61st St. - HENDerson 1-2730

